

UCHWAŁA NR XX/213/2025
RADY MIEJSKIEJ W WOLSZTYNIE

z dnia 26 listopada 2025 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Wolsztyn na lata 2026-2029**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.), art. 4¹ ust.1, ust. 2, ust. 2a i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.), **uchwała się** co następuje:

§ 1. Uchwała się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Wolsztyn na lata 2026-2029” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała nr XLVI/579/2022 Rady Miejskiej w Wolsztynie z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Wolsztyn na lata 2023 – 2026.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Wolsztyna.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r..

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Wolsztynie

Michał Maruszewski

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA GMINY WOLSZTYN
NA LATA 2026-2029**

Wolsztyn, listopad 2025

Spis treści

I. Wprowadzenie	3
II. Podstawy prawne i merytoryczne programu	5
III. Rynek napojów alkoholowych w gminie Wolsztyn	6
IV. Zasoby Gminy Wolsztyn	9
1. Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej	9
2. Działalność Punktu Konsultacyjnego dla Osób Doznających Przemocy Domowej	10
3. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego	11
4. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	12
5. Działalność Poradni Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień	14
6. Działalność podejmowana przez Komendę Powiatową Policji	15
7. Działalność podejmowana przez Straż Miejską	18
V. Lokalna diagnoza problemów uzależnień	19
1. Problemy społeczne z perspektywy dorosłych mieszkańców	19
2. Problemy społeczne z perspektywy uczniów klas 4-6	21
3. Problemy społeczne z perspektywy uczniów klas 7-8	22
4. Problemy społeczne z perspektywy przedstawicieli instytucji pomocowych	24
5. Problemy społeczne z perspektywy sprzedawców napojów alkoholowych	25
VI. Analiza SWOT	26
VII. Cele programu.....	29
VIII. Zadania programu	30
IX. Adresaci programu	34
X. Realizatorzy programu	34
XI. Źródła i zasady finansowania programu	35
XII. Monitoring i ewaluacja	35
XIII. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	36
XIV. Spis tabel	37

I. Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii (zwany dalej Programem), zaplanowany został do realizacji na lata 2026-2029. Z jednej strony, stanowi on kontynuację działań realizowanych w tym zakresie na terenie Gminy Wolsztyn we wcześniejszych latach, z drugiej strony wprowadza nowe zadania ukierunkowane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień (alkoholowych, narkotykowych oraz behawioralnych).

Zaznaczyć trzeba, że ustawą z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r., poz. 2469), dokonano zmian dotyczących polityki państwa w zakresie szeroko rozumianej profilaktyki uzależnień. Dotychczas uchwalane przez gminy/miasta programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, mogą być rozszerzone o kwestie przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym (zgodnie z nowym brzmieniem art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

Uzależnieniem behawioralnym, inaczej czynnościowym, nazywana jest grupa objawów związanych z wielokrotnym, długotrwałym i utrwalonym powtarzaniem konkretnej czynności. Działanie takie ma na celu zredukowanie złego samopoczucia i wewnętrznego napięcia poprzez osiągnięcie uczucia przyjemności, zaspokojenia, radości czy nawet euforii przez osobę wykonującą daną czynność. Często są to zachowania akceptowane społecznie. Przykładami uzależnień behawioralnych są: hazard, uzależnienie od komputera (oraz gier komputerowych), fonoholizm (uzależnienie od telefonu komórkowego), zakupoholizm, ortoreksja (nadmierna koncentracja na zdrowym odżywianiu).

Uzależnianie od alkoholu, jak również uzależnianie od narkotyków bądź substancji psychoaktywnych, są z kolei uzależnieniami fizjologicznymi. Tego rodzaju uzależnienia są charakteryzowane jako nabyta silna potrzeba stałego zażywania określonych substancji, odczuwana jako szereg dolegliwości fizycznych.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, samorząd gminny jest zobowiązany do prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

W kontekście nowego brzmienia art. 4¹ ust. 2, planując działania w ramach Programu, należy jednocześnie uwzględniać zadania wskazane do realizacji przez Narodowy Program Zdrowia 2021-2025. Jednym z celów operacyjnych jest „Profilaktyka uzależnień” (Cel operacyjny nr 2), do którego przypisano następujące zadania:

1. Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom.
2. Monitorowanie i badania problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych i elektronicznych papierosów, używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, spożywania alkoholu (z uwzględnieniem monitorowania poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu).
3. Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień.
4. Poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.
5. Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin.
6. Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie.
7. Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich.

Wobec wszystkich wymienionych zadań jako jednego z realizatorów wymieniono jednostki samorządu terytorialnego.

Niniejszy Program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z tychże uzależnień. Jest także dostosowany do specyfiki problemów występujących na terenie Gminy Wolsztyn i uwzględnia lokalne możliwości realizacji pod względem prawnym, administracyjnym i ekonomicznym. Zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych mają charakter długofalowy i stanowią kontynuację wcześniej podejmowanych działań, co w dużym stopniu warunkuje ich skuteczność. Należy nadmienić, iż niniejszy Program może być modyfikowany w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów dot. uzależnień, uchwałami Rady Miejskiej.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, realizatorem Programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej albo centrum usług społecznych, ewentualnie

inna jednostka. W celu realizacji gminnego/miejskiego programu wójt/burmistrz/prezydent miasta może powołać pełnomocnika. W przypadku Gminy Wolsztyn, realizatorem będzie Pełnomocnik Burmistrza ds. Uzależnień (dalej: Pełnomocnik). Jednakże, aby zapobiegać negatywnym zjawiskom społecznym, należy włączyć do współpracy oraz współrealizacji Programu również inne podmioty (wskazane w dalszej części Programu).

II. Podstawy prawne i merytoryczne programu

Podstawy prawne opracowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Wolsztyn na lata 2026-2029:

Ustawy:

- 1) z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm., ze szczególnym uwzględnieniem zmian wynikających z ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw; Dz. U. z 2021 r., poz. 2469);
- 2) z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 ze zm.);
- 3) z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1673, ze szczególnym uwzględnieniem zmian wynikających z ustawy z dnia 9 marca 2023 r. w sprawie zmiany ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw; Dz. U. z 2023 r., poz. 535);
- 4) z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1670 ze zm.);
- 5) z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 450 ze zm.);
- 6) z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153);
- 7) z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2025 r., poz. 1338) .

Programy krajowe:

1. Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025 (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025; Dz. U. z 2021 r., poz. 642).
2. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (Uchwała Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r., M.P. z 2023 r., poz. 1232).

Należy również wskazać, że niniejszy Program jest spójny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wolsztyn na lata 2016-2025, przyjętej Uchwałą Nr XXII/210/2016 Rady Miejskiej w Wolsztynie z dnia 25 maja 2016 r.

III. Rynek napojów alkoholowych w gminie Wolsztyn

Zasady wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych reguluje ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.) oraz przepisy prawa miejskiego, tj.:

1) Uchwała Nr XLVIII/554/2018 Rady Miejskiej w Wolsztynie z dnia 27 czerwca 2018 roku w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Wolsztyn.

Uchwała nakazuje usytuowanie miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w odległości nie mniejszej niż 30-metrów od obiektów chronionych tj. przedszkoli, szkół, obiektów sakralnych, cmentarzy, obiektów sportowych, dworców kolejowych i autobusowych oraz od placówek oświatowo wychowawczych i opiekuńczych. Ponadto określa sposób pomiaru odległości od wyżej wymienionych obiektów.

2) Uchwała Nr VIII/65/2024 Rady Miejskiej w Wolsztynie z dnia 30 października 2024 roku w sprawie ustalenia na terenie Gminy Wolsztyn maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu oraz poza miejscem sprzedaży.

Uchwała, wprowadza maksymalną liczbę zezwoleń. Oznacza to, że w zależności od rodzaju sprzedawanych napojów alkoholowych, każdy punkt sprzedaży może mieć od jednego do trzech rodzajów zezwoleń, a ustalona maksymalna liczba zezwoleń dotyczy wszystkich rodzajów zezwoleń, w tym również tych na sprzedaż piwa.

Tabela 1. Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży - gastronomia (2022-2024)

Wyszczególnienie	Maksymalna liczba zezwoleń ustalona w Uchwale	Liczba wydanych zezwoleń stan na dzień 31.12.2022r.	Liczba wydanych zezwoleń stan na dzień 31.12.2023r.	Liczba wydanych zezwoleń stan na dzień 31.12.2024r.
Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5 % zawartości alkoholu oraz na piwo	52	39	44	44
Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % do 18 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa)	33	20	25	26
Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18 % zawartości alkoholu	35	24	27	28

Źródło: Urząd Miejski w Wolsztynie

W latach 2022-2024 najwięcej zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży wydano na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa), a następnie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa. Najmniej zezwoleń, które były wydane w tym okresie, dotyczyło napojów alkoholowych powyżej 18% zawartości alkoholu.

Liczbę poszczególnych rodzajów zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży na terenie gminy Wolsztyn w latach 2022-2024 przedstawia tabela nr 2.

Tabela 2. Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży - detal (2022-2024)

Wyszczególnienie	Maksymalna liczba zezwoleń ustalona w Uchwale	Liczba wydanych zezwoleń stan na dzień 31.12.2022r.	Liczba wydanych zezwoleń stan na dzień 31.12.2023r.	Liczba wydanych zezwoleń stan na dzień 31.12.2024r.
Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5 % zawartości alkoholu oraz na piwo	83	62	65	65
Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % do 18 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa)	78	58	62	62
Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18 % zawartości alkoholu	77	57	60	61

Źródło: Urząd Miejski w Wolsztynie

W przypadku sprzedaży napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży w latach 2022-2024 wydano 4 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) oraz 4 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18% zawartości alkoholu. Najmniej wydanych zezwoleń dotyczyło napojów alkoholowych do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa.

Porównując rok 2022 w stosunku do roku 2024 liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży oraz poza miejscem sprzedaży nieznacznie wzrosła. Wzrost spowodowany jest faktem, iż na terenie gminy Wolsztyn powstają nowe placówki handlowe oraz punkty gastronomiczne.

W Polsce zasadniczą rolę w formułowaniu strategii ograniczania dostępności fizycznej alkoholu, biorąc pod uwagę instrumenty regulacji prawnych, mają jednostki samorządu terytorialnego. Istotnym czynnikiem warunkującym wysokość spożycia alkoholu przez mieszkańców jest jego fizyczna dostępność, wynikająca z liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych na danym obszarze. Zmiany w dostępności do alkoholu obrazuje wskaźnik liczby mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych.

Tabela 3. Zestawienie liczby mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych (2022-2024)

Rok	Liczba punktów sprzedaży ogółem	Liczba mieszkańców	Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży
2022	115	29.396	256
2023	126	29.297	233
2024	124	29.146	235

Źródło: Urząd Miejski w Wolsztynie

W roku 2024 na terenie gminy Wolsztyn działalność prowadziło łącznie 124 punkty sprzedaży napojów alkoholowych. Według danych Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (KCPU) na koniec 2024 roku w Polsce działało 119 055 punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Na każdy taki punkt przypadało wówczas 303 mieszkańców, co wskazuje na wysoki poziom dostępności alkoholu w kraju. Z kolei w gminie Wolsztyn na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypadało w tym samym okresie 235 mieszkańców. Z pozyskanych danych wynika, że dostępność fizyczna alkoholu w gminie jest wyższa, niż na poziomie kraju, co jest zjawiskiem negatywnym. Im większa liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt, tym trudniej alkohol jest dostępny. Światowa Organizacja Zdrowia rekomenduje, aby jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypadał na około 1000-1500 mieszkańców.

Wpływy z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz opłat z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającego 300 ml. wyniosły:

Tabela 4. Wpływ do budżetu Gminy z tytułu opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych (2022-2024)

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Ilość środków	939.888,16	1.023.709,31	1.072.653,22

Źródło: Urząd Miejski w Wolsztynie

Tabela 5. Wpływ do budżetu Gminy z tytułu opłat za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającego 300 ml (2022-2024)

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Ilość środków	377.033,68	294.588,27	285.500,62

Źródło: Urząd Miejski w Wolsztynie

Z analizy powyższych danych wynika, iż wpływy z tytułu opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych systematycznie wzrastają. Fakt ten związany jest ze wzrostem spożycia napojów alkoholowych przez mieszkańców gminy Wolsztyn. Bowiem zgodnie

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE WOLSZTYN**

z przepisami, dodatkowe opłaty są naliczane, jeśli przychody ze sprzedaży alkoholu przekroczą określone progi.

Z kolei spadek opłat za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającego 300 ml. świadczy o mniejszym obrocie hurtowym napojów alkoholowych w które zaopatruje się przedsiębiorca detaliczni. Zgodnie z przepisami hurtownik wnosi opłatę w wysokość 25 zł za każdy pełny litr 100% alkoholu w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml. Wskazana opłata stanowi w 50% dochód gmin, na terenie których jest prowadzona sprzedaż napojów alkoholowych, a w 50% przychód Narodowego Funduszu Zdrowia, i ma jasno określone cele wydatkowania.

IV. Zasoby Gminy Wolsztyn

Monitoring problemów uzależnień dla potrzeb opracowania i ewaluacja Programu odbywa się między innymi poprzez wywiad środowiskowy oraz poprzez zbieranie i analizę danych statystycznych otrzymanych od podmiotów współpracujących przy jego realizacji.

1. Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Celem działalności OPS jest wspieranie osób i rodzin zamieszkałych na terenie gminy Wolsztyn. Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomocy społecznej udziela się rodzinom o niskim dochodzie, jak również wtedy, gdy występują okoliczności, o których mówi ustawa o pomocy społecznej. Zadaniem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Tabela 6. Rodziny korzystające z pomocy OPS (2022-2024)

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba rodzin korzystająca z pomocy materialnej OPS	333	349	340
Liczba rodzin korzystająca z pomocy materialnej OPS, które zostały objęte tą pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu, przez co najmniej jednego z członków rodziny	6	9	9
Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej OPS, które zostały objęte tą pomocą z powodu przemocy domowej	4	3	4

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolsztynie

Z zamieszczonych danych wynika, iż w roku 2022 liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej była niższa w stosunku do roku 2023-2024. Wzrost liczby osób korzystających z pomocy społecznej wynika z czynników demograficznych (np. starzenie się społeczeństwa, migracji) oraz społeczno-ekonomicznych (np. spadek dochodów, brak miejsc pracy), ale także z zwiększonej

świadomości społecznej na temat dostępnych form wsparcia i rozszerzenia katalogu świadczeń. Liczba rodzin korzystająca z pomocy materialnej OPS, które zostały objęte tą pomocą z powodu uzależnienia lub przemocy przez co najmniej jednego z członków rodziny utrzymuje się na stałym poziomie.

2. Działalność Punktu Konsultacyjnego dla Osób Doznających Przemocy Domowej

Pracę Punktu Konsultacyjnego reguluje regulamin który określa cele, zadania, organizację oraz tryb pracy. Celem funkcjonowania Punktu jest szeroko rozumiane poradnictwo ogólne, w tym pomoc w przygotowaniu pism urzędowych oraz porad, gdzie można zwrócić się o dalszą pomoc specjalistyczną w celu wyeliminowania przemocy oraz zapobieganie jej długotrwałym skutkom na płaszczyźnie psychologicznej, materialnej i społecznej.

Pracownicy Punktu Konsultacyjnego diagnozują problem klienta, całej rodziny i planują pomoc dla wszystkich jej członków. W przypadku podejrzenia występowania uzależnienia kierują do placówki leczenia uzależnień. Działalność Punktu adresowana jest przede wszystkim do:

- osób doświadczających przemocy domowej,
- osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej,
- rodzin i bliskich osób uzależnionych od alkoholu,
- osób współuzależnionych,
- osób przeżywających trudności emocjonalne,
- osób z problemami rodzinnymi.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców gminy w Punkcie Konsultacyjnym udzielane są konsultacje socjalne, psychologiczne, terapeutyczne oraz prawne polegające na udzieleniu pomocy osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej w tym osobom uzależnionym od alkoholu i członkom ich rodzin poprzez nawiązanie kontaktu, przeprowadzenie interwencji kryzysowej, udzielenie wsparcia oraz motywowanie.

Tabela 7. Liczba osób korzystających z pomocy Punktu Konsultacyjnym dla Osób Doznających Przemocy Domowej (2022-2024)

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba osób korzystająca z pomocy Punktu	116	134	162
Liczba udzielonych porad, w tym:	315	425	447
Porady psychologa	118	187	180
Porady terapeuty uzależnień	43	34	45
Porady pracownika socjalnego	140	173	185
Porady radcy prawnego	14	31	37

Źródło: Punkt Konsultacyjny dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Wolsztynie

W latach 2022-2024 liczba osób korzystających z Punktu Konsultacyjnego dla Osób Doznających Przemocy Domowej systematycznie wzrasta. Zatem zasadne jest finansowanie dla tych osób kompleksowej i długofalowej pomocy socjalnej, psychologicznej, terapeutycznej oraz prawnej.

3. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego

Zespół Interdyscyplinarny powołany jest zarządzeniem Burmistrza Wolsztyna. W jego skład wchodzi 13 osób reprezentujących różne grupy zawodowe wymienione w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Celem działania Zespołu jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze gminy.

Działania pomocowe w rodzinie podejmowane są w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”, mającej na celu podjęcie działań interwencyjnych zapewniających bezpieczeństwo osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele wyżej wymienionych podmiotów, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego.

Tabela 8. Liczba prowadzonych procedur „Niebieska Karta” (2022-2024)

Wyszczególnienie		2022	2023	2024
Liczba prowadzonych procedur „Niebieska Karta”	Założona przez funkcjonariusza KPP	8	23	13
	Założona przez pracownika instytucji pomocy społecznej	4	9	10
	Założona przez przedstawiciela ochrony zdrowia	2	1	3
	Założona przez przedstawiciela oświaty	4	2	7
	Założona przez członka GKRPA	-	-	-
	Ogółem	18	35	33

Zródło: Zespół Interdyscyplinarny w Wolsztynie

Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba podjętych procedur „Niebieskiej Karty” była zmienna – w 2022 roku było to 18 nowych procedur, w 2023 roku – 35, natomiast w 2024 roku 33.

Powyższe dane świadczą o tym, że problem przemocy domowej jest realnym problemem. Jest też coraz częściej ujawniany a osoby pokrzywdzone decydują się na podjęcie działań zmierzających do jego zakończenia. Mają na to wpływ kampanie społeczne, akcje medialne, informacje

prasowe i telewizyjne potępiające stosowanie przemocy, ale też uświadamiające, że na przemoc w rodzinie nie należy się godzić.

Należy przy tym zauważyć, iż procedura „Niebieskiej Karty” w większości przypadków uruchamiana jest przez policję, najczęściej w wyniku podejmowanych interwencji domowych, co oznacza, iż dotyczy ona najczęściej przypadków stosunkowo drastycznych, które wymagają interwencji służb porządkowych.

4. Działalność Gminnej Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wolsztynie powołana jest zarządzeniem Burmistrza Wolsztyna. W skład powyższej Komisji wchodzi 8 członków przeszkolonych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Są to osoby o różnych, uzupełniających się kompetencjach, które mogą być wykorzystane do pracy w Komisji. Komisja składa się z trzech zespołów tematycznych: zespół ds. orzekania i motywowania do leczenia, zespół ds. kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz zespołu ds. profilaktyki i edukacji.

Zespół ds. orzekania i motywowania do leczenia podejmuje czynności zmierzające do udzielenia osobom uzależnionym i członkom ich rodzin pomocy psychospołecznej i prawnej. Motywuje do podjęcia leczenia odwykowego, kieruje sprawy do sądu o wydanie orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego. Dane szczegółowe na temat działalności zespołu przedstawia tabela 9.

Tabela 9. Działalność GKRPA (2022-2024)

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba posiedzeń zespół ds. orzekania i motywowania do leczenia	17	22	22
Liczba spraw rozpatrzonych przez zespół ds. orzekania i motywowania do leczenia	35	47	40
Liczba spraw zakończonych podjęciem przez osobę decyzji o dobrowolnym leczeniu odwykowym po rozmowach motywujących przeprowadzonych przez GKRPA	23	9	11
Liczba osób skierowanych przez GKRPA na badanie przez biegłych sądowych w celu wydania opinii	23	53	36
Liczba wniosków skierowanych przez GKRPA do sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	15	24	24
Liczba spraw umorzonych ze względu na brak dowodów potwierdzających nadużywanie alkoholu	11	32	17

Źródło: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wolsztynie

Na podstawie zamieszczonych danych wynika, iż w latach 2022 - 2024 liczba spraw rozpatrzonych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych utrzymuje się na zbliżonym poziomie, choć w 2024 roku zanotowano nieznaczny spadek. Wnioski w sprawie leczenia odwykowego najczęściej składane są przez rodziny osób nadużywających alkoholu.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE WOLSZTYN**

Jest to spowodowane ich zaangażowaniem w poszukiwanie skutecznej pomocy dla swoich bliskich, zmniejszeniem wstydu w sytuacji występowania choroby alkoholowej oraz coraz większej świadomości społecznej w zakresie leczenia odwykowego.

W 2024 roku przeprowadzono 87 rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego. Rozmowy przeprowadzane były bezpośrednio z osobami zgłoszonymi, jak również z członkami ich rodzin. Nie wszystkie rozmowy kończą się decyzją o podjęciu leczenia, dlatego w takich sytuacjach komisja kieruje sprawę do sądu, który wszczyna procedurę zobowiązania do leczenia odwykowego. W 2024 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skierowała do sądu 24 wnioski o zobowiązanie do leczenia odwykowego, a 36 osoby skierowała na badanie do biegłych sądowych w celu sporządzenia opinii psychiatryczno-psychologicznej w przedmiocie uzależnień od alkoholu i wskazania sposobu leczenia uczestnika postępowania. Ponadto z analizy przedstawionych danych wynika, iż w roku 2024 umorzono 17 spraw ze względu na brak dowodów potwierdzających nadużywanie alkoholu. Związane to było zarówno z pozytywną zmianą zachowania osoby zgłoszonej, niestwierdzenia uzależnienia podczas badania przez biegłego, jak również zmianą miejsca zamieszkania, bądź wyjazdu lub śmierci uczestnika.

Zadaniem Zespołu ds. Kontroli Punktów Sprzedaży Napojów Alkoholowych jest przestrzeganie zasad i warunków korzystania z zezwoleń określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ze szczególnym uwzględnieniem przestrzegania zakazu sprzedaży nieletnim, nietrzeźwym, sprzedaży na kredyt i pod zastaw oraz przestrzegania zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych. Kontrolowana jest legalność obrotu alkoholem oraz obowiązek zaopatrywania się sprzedawców detalicznych u przedsiębiorców korzystających z zezwoleń hurtowych na sprzedaż napojów alkoholowych.

W czasie czynności kontrolujących prowadzone są także rozmowy profilaktyczne z właścicielami sklepów i sprzedawcami. Dotyczy to m.in. wyjaśnienia przepisów prawnych, uświadomienia skutków sprzedaży alkoholu nieletnim, omawiania sposobów odmowy sprzedaży alkoholu klientom nieletnim i nietrzeźwym.

Tabela 10. Liczba przeprowadzonych kontroli (2022-2024)

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba kontroli przeprowadzonych przez zespół ds. kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	26	33	29

Źródło: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wolsztynie

W 2024 roku przeprowadzono 29 kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych usytuowanych na terenie gminy Wolsztyn. Kontrole planuje się i przeprowadza po uprzednim dokonaniu analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa w obszarze przestrzegania przez przedsiębiorców zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Po dokonaniu analizy tworzy się mapę zagrożeń wyznaczając na niej obszary niebezpieczne. Powyższe dane wskazują, że na przestrzeni ostatnich trzech lat występowały wahania w zakresie liczby przeprowadzanych kontroli, czyli tym samym wahanom ulegała liczba podmiotów, wobec których zaistniało podejrzenie o naruszeniu prawa.

5. Działalność Poradni Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień

Poradnia Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień zajmuje się leczeniem ambulatoryjnym osób z zaburzeniami funkcjonowania psychicznego, osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin. Pacjenci uczestniczą w sesjach psychoterapii indywidualnej oraz sesjach psychoterapii grupowej. Główne zadania Poradni to:

- diagnozowanie zaburzeń spowodowanych używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,
- diagnozowanie zaburzeń występujących u członków rodziny,
- realizacja programów psychoterapii dla osób uzależnionych od alkoholu oraz członków rodzin dotkniętych następstwem używania alkoholu,
- prowadzenie działań konsultacyjno-edukacyjnych dla członków rodzin.

Tabela 11. Liczba osób korzystających z Poradni Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień (2022-2024)

Wyszczególnienie		2022	2023	2024
Liczba osób korzystająca z Poradni Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień	Osoby uzależnione	385	444	503
	Osoby współuzależnione	100	128	143
	Ogółem	485	572	646

Źródło: Poradnia Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień w Wolsztynie

Powyższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z oferty Poradni Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień, na przestrzeni lat 2022-2024. Jak wynika z danych, ogólna liczba beneficjentów pomocy oferowanej przez poradnię wyniosła w 2024 roku 646 osób. Na przestrzeni lat 2022-2024 dostrzec można sukcesywny wzrost w zakresie liczby osób uzależnionych jak i współuzależnionych, korzystających z pomocy placówki.

Tabela 12. Liczba osób korzystających z Poradni Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień spowodowanych używaniem alkoholu (2022-2024)

Wyszczególnienie		2022	2023	2024
Liczba osób korzystająca z Poradni Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień	Osoby uzależnione	364	407	483
	Osoby współuzależnione	97	121	142
	Ogółem	461	528	625

Źródło: Poradnia Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień w Wolsztynie

Obserwując dynamikę osób korzystających z pomocy Poradni Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień wynika, że od 2022 roku następuje sukcesywny wzrost pacjentów, u których zdiagnozowano zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu. Wzrost osób korzystających z Poradni spowodowany jest podniesieniem świadomości pacjentów na temat uzależnień i ich leczenia, zwłaszcza

wśród młodych ludzi oraz usprawnienie dostępu do placówek, redukując kolejki i barierę finansową. Ważne jest również promowanie metod terapii opartych na psychologicznym wsparciu, psychoedukacji oraz uczeniu umiejętności społecznych, by leczenie było bardziej efektywne i skłaniało do trzeźwego życia. Należy przy tym mieć świadomość, że liczba osób eksperymentujących z alkoholem jest znacznie wyższa niż wskaźnik zgłaszalności do leczenia, ponieważ wskaźnik ten ilustruje zmiany zjawiska z pewnym opóźnieniem. Nasuwa to wnioski o konieczności wzmożenia działań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, a także udzielania kompleksowego wsparcia osobom i rodzinom uwikłanym w ten problem.

Tabela 13. Liczba osób korzystających z Poradni Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych innych niż alkohol (2022-2024)

Wyszczególnienie		2022	2023	2024
Liczba osób korzystająca z Poradni Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień	Osoby uzależnione	19	28	25
	Osoby współuzależnione	3	7	1
	Ogółem	22	35	26

Źródło: Poradnia Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień w Wolsztynie

W latach 2022-2024 liczba osób korzystających z Poradni Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych innych niż alkohol jest zróżnicowana i w 2024 roku wyniosła 26 osób. Powyższe dane statystyczne wskazują, że odsetek osób spożywających napoje alkoholowe znacząco przewyższa odsetek osób używających substancji psychoaktywnych.

Tabela 14. Liczba osób korzystających z Poradni Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień spowodowanych uzależnieniem behawioralnym (2022-2024)

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba osób korzystających z Poradni Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień	2	9	5

Źródło: Poradnia Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień w Wolsztynie

Uzależnienie behawioralne jest to zespół objawów związanych z utrwalonym, wielokrotnym powtarzaniem określonej czynności w celu uzyskania takich stanów emocjonalnych jak przyjemność, euforia, ulga, uczucie zaspokojenia. W 2024 roku z usług poradni skorzystało 5 osób borykających się z uzależnieniem behawioralnym. Wskazane dane nie oddają skali problemu, ponieważ osoby uzależnione bardzo często korzystają z prywatnych gabinetów lekarskich.

6. Działalność podejmowana przez Komendę Powiatową Policji

Zadania na rzecz zabezpieczenia ładu i porządku publicznego oraz zwalczania przestępczości na terenie gminy realizuje Komenda Powiatowa Policji w Wolsztynie.

**Tabela 15. Przestępstwa/wykroczenia przeciwko ustawie o przeciwdziałaniu
alkoholizmowi (2022-2024)**

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba nietrzeźwych uczestników ruchu drogowego	77	70	81
Liczba kolizji spowodowanych przez osoby będące pod wpływem alkoholu	15	11	14
Liczba wypadków spowodowanych przez osoby będące pod wpływem alkoholu	4	1	0
Liczba pouczeń udzielonych na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	5	3	4
Liczba mandatów karnych wystawionych za spożywanie bądź uśiłowanie spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych	4	5	4
Liczba osób nietrzeźwych doprowadzonych do miejsca zamieszkania	7	8	5
Liczba osób nietrzeźwych zatrzymanych w policyjnej izbie wytrzeźwień	17	15	20
Liczba osób nietrzeźwych przekazanych izbie wytrzeźwień	44	40	35

Zródło: Komenda Powiatowa Policji w Wolsztynie

W 2024 roku ogólna liczba przestępstw/wykroczeń popełnionych na terenie gminy Wolsztyn wyniosła 13.363,00 z czego 163 przeciwko ustawie o przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Z danych pozyskanych od Komendy Powiatowej Policji wynika, że w 2024 roku funkcjonariusze Policji zatrzymali 81 nietrzeźwych kierowców i odnotowali 14 kolizji drogowych spowodowanych przez osoby będące pod wpływem alkoholu. W omawianym okresie dostrzegany jest wzrost w zakresie liczby ujętych nietrzeźwych kierowców, z kolei liczba spowodowanych przez nich kolizji utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Z przedstawionych danych wynika, iż pomimo surowych kar traktujących pijanych kierowców nadal wiele osób decyduje się na prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu.

Ponadto w latach 2022-2024 liczba nałożonych mandatów karnych oraz pouczeń w stosunku do osób, które spożywały bądź próbowały spożywać napoje alkoholowe w miejscu publicznym utrzymuje się na stałym poziomie. W roku 2024 były to 4 osoby.

Interwencyjny charakter mają również działania podejmowane przez Komendę Powiatową Policji w sytuacjach, kiedy na terenie gminy znajduje się osoba w stanie upojenia alkoholowego. Taka osoba stanowi zagrożenie nie tylko dla siebie, ale również może zagrażać innym. Przy tego typu zdarzeniach osoba nietrzeźwa przewożona jest do policyjnej izby wytrzeźwień lub do Izby Wytrzeźwień w Zielonej Górze. W roku 2024 liczba osób nietrzeźwych zatrzymanych w policyjnej izbie wytrzeźwień kształtuje się na poziomie 20 osób natomiast liczba osób nietrzeźwych przekazanych izbie wytrzeźwień stanowi 40 osób.

Tabela 16. Przestępstwa/wykroczenia przeciwko ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii (2022-2024)

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba czynów zabronionych przez ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii	47	56	66
Liczba przypadków posiadania narkotyków	22	23	24

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Wolsztynie

W latach 2022-2024 odnotowano 66 czynów zabronionych przez ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii oraz 24 przypadki posiadania narkotyków. Na przestrzeni ostatnich trzech lat dostrzegalny jest wzrost popełnionych czynów karalnych, związanych z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii.

Zjawisko przemocy w nierozłączny sposób wiąże się z problemem alkoholowym występującym w rodzinie. Według danych statystycznych policji większość sprawców fizycznego lub psychicznego znęcania się nad członkami rodziny działa pod wpływem alkoholu lub innych środków psychoaktywnych. Dane szczegółowe na temat przemocy domowej przedstawia tabela nr 17.

Tabela 17. Liczba zdarzeń związana z przemocą domową (2022-2024)

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba ofiar przemocy w rodzinie w tym:	10	23	24
- kobiety	8	18	14
- mężczyźni	-	1	4
- małoletni / nieletni	2	10	6
Liczba sprawców przemocy domowej w tym:	8	23	19
- kobiety	-	2	2
- mężczyźni	8	21	17
- małoletni / nieletni	-	-	-
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu w tym:	3	6	6
- kobiety	-	-	-
- mężczyźni	3	6	6
- małoletni / nieletni	-	-	-

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Wolsztynie

Na przestrzeni ostatnich lat liczba osób doznających przemocy domowej w gminie systematycznie wzrasta. Osobami tymi są przede wszystkim kobiety oraz dzieci – w 2024 roku liczba kobiet doświadczających przemocy w rodzinie wyniosła 14, z kolei liczba dzieci kształtowała się na poziomie 6. Najczęściej ofiarami są kobiety, których wstyd oraz wyuczona bezradność często powstrzymuje je przed zerwaniem toksycznej relacji. Kolejną co do wielkości grupą ofiar najczęściej doświadczających przemocy w rodzinie stanowią dzieci.

W bezpośrednim związku z liczbą odnotowanych przypadków przemocy domowej pozostaje liczba sprawców znęcania się nad rodziną, bądź też zaniedbywania osób najbliższych. W omawianym okresie liczba osób dopuszczających się wspomnianych czynów nieznacznie zmalała. Do stereotypów należy przekonanie, iż zachowań agresywnych wobec innych osób dopuszczają się jedynie mężczyźni. Choć rzeczywiście mężczyźni jako sprawcy zdecydowanie dominują w statystykach stanowiąc 89,47% ogólnej liczby sprawców to zawarte w nich dane wskazują również, że sprawcami przemocy są również kobiety.

W przypadku sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu ich liczba uległa wzrostowi w stosunku do roku 2022 i w latach 2023-2024 kształtowała się na poziomie 6 osób. Sprawcami przemocy byli mężczyźni.

7. Działalność podejmowana przez Straż Miejską

Straż Miejska działa na podstawie przepisów zawartych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 roku o strażach gminnych. Do zadań Straży Miejskiej należy przede wszystkim ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych, kontrola ruchu drogowego i publicznego transportu zbiorowego (w ograniczonym zakresie), ochrona obiektów komunalnych, czuwanie nad porządkiem w czasie imprez publicznych oraz doprowadzanie osób nietrzeźwych do miejsca zamieszkania. Dane szczegółowe na temat jej działalności w zakresie nieprzestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przedstawia tabela nr 18.

Tabela 18. Działania Straży Miejskiej (2022-2024)

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba pouczeń udzielonych na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	8	11	6
Liczba mandatów karnych wystawionych za spożywanie bądź usiłowanie spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych	2	2	1
Liczba osób nietrzeźwych doprowadzona do miejsca zamieszkania	-	2	-

Zródło: Straż Miejska w Wolsztynie

Z danych przedstawionych powyżej wynika, że liczba nałożonych mandatów karnych oraz pouczeń w stosunku do osób, które spożywały bądź próbowały spożywać napoje

alkoholowe w miejscu publicznym znacząco zmalała w 2024 roku. Przyczyną tego stanu rzeczy jest przestrzeganie przez osoby spożywające alkohol przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Interwencyjny charakter mają również działania Straży Miejskiej podejmowane w sytuacjach, kiedy na terenie gminy znajduje się osoba w stanie upojenia alkoholowego. Takie osoby stanowią zagrożenie nie tylko dla siebie, ale również mogą zagrażać innym. Przy tego typu zdarzeniach strażnicy miejscy zabierają osobę nietrzeźwą i przewożą do miejsca zamieszkania. W 2023 roku taką sytuację odnotowano dwukrotnie. W roku 2024 nie miała miejsca.

V. Lokalna diagnoza problemów uzależnień

Diagnoza lokalnych problemów uzależnień dla Gminy Wolsztyn została sporządzona w okresie maj – lipiec 2025 r. przez Ogólnopolską Grupę Badań Społecznych Sp. z o. o. w Krakowie. Diagnoza ta jest niezbędnym narzędziem, które umożliwia skuteczne planowanie działań mających na celu poprawę jakości życia mieszkańców gminy. Dostarcza cennych informacji na temat rzeczywistych potrzeb mieszkańców, które zostaną uwzględnione w planowaniu i realizowaniu działań w zakresie profilaktyki. Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych i uzależnień zostały uzyskane w drodze anonimowych badań ankietowych, które przeprowadzono w Gminie Wolsztyn. W badaniu łącznie wzięło udział 1147 osób (305 dorosłych mieszkańców, 656 uczniów szkół podstawowych, 148 przedstawicieli instytucji pomocowych, a także 38 sprzedawców napojów alkoholowych). Badanie odnosiło się między innymi do takich problemów jak: uzależnienie od alkoholu, zażywanie narkotyków, przemoc domowa oraz uzależnienia behawioralne. Z uwagi na bardzo obszerny charakter wskazanego dokumentu, na potrzeby niniejszego Programu zaprezentowane zostaną jedynie wybrane wnioski oraz rekomendacje, zawarte w Diagnozie.

1. Problemy społeczne z perspektywy dorosłych mieszkańców

Problem alkoholowy

W analizie dotyczącej konsumpcji alkoholu wśród dorosłych mieszkańców gminy zauważa się znaczne zróżnicowanie nawyków alkoholowych. Największy odsetek respondentów (34,75%) spożywa alkohol kilka razy w roku, a niemal co piąty badany (18,69%) zadeklarował, że w ogóle nie spożywa alkoholu. Znacząca grupa respondentów spożywa alkohol z częstotliwością kilku razy w miesiącu (17,05%) lub raz w miesiącu (9,84%). Cykliczne spożywanie alkoholu (raz lub kilka razy w tygodniu) deklaruje łącznie 14,09% respondentów, natomiast codzienne spożycie alkoholu zadeklarowało 1,31% mieszkańców. Najczęściej wybieranym rodzajem alkoholu jest piwo/cydr (58,87%), następnie wino (37,5%), mocne alkohole jak whisky, koniak czy drinki (30,24%) oraz wódka (22,58%). Mniejszą popularnością cieszą się nalewki/likieri (8,47%) oraz alkohol nielegalny (2,02%).

Alkohol spożywany jest głównie w domu (64,92%) oraz u znajomych podczas zorganizowanych spotkań (56,85%). Znaczny odsetek respondentów wskazał również spożycie alkoholu podczas imprez rodzinnych (28,63%) oraz w miejscach publicznych, takich jak restauracje i bary (27,02%). Spożycie alkoholu w samotności zadeklarowało łącznie 51,21% respondentów (odpowiedzi: rzadko, często, zawsze), co może sugerować istnienie problemu nadużywania alkoholu poza kontekstem towarzyskim. Większość respondentów deklaruje umiarkowane spożycie alkoholu, objawiające się brakiem wpływu

lub lekkim rozluźnieniem (91,93%). Tylko nieliczni doświadczali znacznego upojenia (1,21%). W odniesieniu do łączenia alkoholu z pracą, 90,32% badanych zadeklarowało, że nigdy nie wykonywało obowiązków zawodowych pod wpływem alkoholu. Niemniej jednak, łącznie 9,68% przyznało, że zdarzyło im się to rzadko, czasami lub bardzo często. 68,52% respondentów nigdy nie było świadkiem prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu, jednak 31,48% przyznało, że takie sytuacje zna. Problem spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży zauważyło 12,13% badanych.

Na pytanie o zmiany w spożyciu alkoholu na przestrzeni lat 23,93% respondentów uznało, że spożycie wzrasta, taki sam odsetek twierdzi, że pozostaje na stałym poziomie, a 11,8% uważa, że maleje. 40,33% respondentów nie potrafiło ocenić trendu.

Problem narkotykowy

Znacząca większość mieszkańców (92,79%) zadeklarowała, że nie zażywa środków psychoaktywnych. Sporadyczne użycie (raz w roku lub mniej, kilka razy w roku, jeden raz) dotyczy 6,56% respondentów, a tylko 0,66% deklaruje zażywanie kilka razy w tygodniu. Głównymi motywacjami zażycia substancji są: ciekawość (63,64%), chęć dobrej zabawy (36,36%) oraz potrzeba relaksacji (22,73%). Najczęściej stosowaną substancją była marihuana/haszysz (95,45% zażywających), a dalej: amfetamina (31,82%), dopalacze, kokaina i leki o niemedycznym zastosowaniu (po 18,18%). Połowa osób deklarujących zażycie narkotyków zrobiła to ponad rok temu, 27,27% w ostatnim miesiącu, a 22,73% w ostatnim roku. Użycie w samotności zadeklarowało łącznie 40,91% użytkowników. Co piąty badany uznał, że zdobycie środków psychoaktywnych jest łatwe. Jednocześnie 81,31% badanych nie zna miejsc sprzedaży, a 6,56% wskazało Internet jako potencjalne źródło. Szkodliwość narkotyków zdecydowanie dostrzega 84,26% respondentów, a 11,15% uznaje ją za prawdopodobną. Legalizację marihuany popiera 36,07% mieszkańców, przeciwnego zdania jest 27,54%, a 36,39% nie ma zdania.

Problem uzależnień behawioralnych

56,72% respondentów nie wie, czym są uzależnienia behawioralne. Najczęściej deklarowane objawy uzależnienia dotyczyły korzystania z telefonu komórkowego (49,51%), pracobolizmu (20,98%) i korzystania z Internetu (14,43%). Najczęściej wskazywanymi osobami uzależnionymi w otoczeniu respondentów były osoby uzależnione od telefonu (53,44%) oraz Internetu i gier (26,23% i 20,66%). 89,51% respondentów korzysta codziennie z urządzeń elektronicznych, a 44,3% spędza w Internecie od 1 do 3 godzin dziennie.

Internet wykorzystywany jest głównie do social mediów (72,05%), kontaktów ze znajomymi (57,91%), muzyki i wiadomości (po 56,23%). Za osobę uzależnioną od telefonu uważa się 10,07% respondentów, natomiast 55,7% deklaruje trudności w funkcjonowaniu bez niego.

Tylko 1,68% badanych nie korzysta z telefonu. W konkursach SMS brało udział 14,76% respondentów. 3,94% grało na automatach lub obstawiało zakłady bukmacherskie w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

Problem przemocy

Ponad połowa respondentów (51,15%) nie zna osoby doświadczającej przemocy domowej, natomiast 21,97% wskazało, że zna taką osobę. Do osobistego doświadczenia przemocy przyznało się 28,85% respondentów, z czego 1,97% doświadczyło jej w ostatnich 30 dniach. Najczęściej doświadczaną formą przemocy była przemoc psychiczna (80,68%), fizyczna (39,77%) oraz mobbing (31,82%). Osobami stosującymi przemoc byli często: mąż/żona (26,14%), partner/partnerka (21,59%) oraz obce osoby (20,45%).

Przemoc wobec innych przyznało się stosować 10,16% respondentów, głównie przemoc fizyczną (64,52%) i psychiczną (51,61%). Najczęstszymi osobami doświadczającymi przemocy byli: obce osoby (35,48%), dzieci (25,81%) oraz współmałżonkowie (22,58%). 32,26% osób stosujących przemoc przemocy znajdowało się pod wpływem alkoholu. 67,54% respondentów uważa, że nie istnieje żadne usprawiedliwienie dla stosowania przemocy, choć 16,39% uznaje, że takie okoliczności mogą istnieć. 72,79% badanych nie uznaje fizycznego karania dzieci za metodę wychowawczą. Z cyberprzemocą zetknęło się 58,69% respondentów, najczęściej w formie wyłudzenia pieniędzy (31,48%) oraz wulgaryzmów (30,16%).

2. Problemy społeczne z perspektywy uczniów klas 4-6

Problem alkoholowy

Z danych uzyskanych w badaniu wynika, że 9,31% uczniów deklaruje, iż kiedykolwiek próbowało napojów alkoholowych przed ukończeniem 18. roku życia. Zdecydowana większość, bo 90,69%, zaprzeczyła kontaktowi z alkoholem w tym okresie. Wśród uczniów, którzy przyznali się do spożycia alkoholu, najwięcej (46,51%) zadeklarowało, że miało to miejsce w wieku 11–12 lat lub później. Co istotne, aż 30,23% spożyło alkohol po raz pierwszy mając 8 lat lub mniej, a 23,26% – w wieku 9–10 lat. Najczęściej wskazywaną okolicznością pierwszego kontaktu z alkoholem była „pomyłka” – taką odpowiedź wybrało 53,49% respondentów. Kolejne to: „poczęstowali mnie rodzice/opiekunowie” – 13,95%, oraz „w czasie uroczystości rodzinnej za zgodą dorosłych” – 11,63%. Odpowiedzi te wskazują, że znaczna część incydentów spożycia alkoholu miała miejsce w warunkach domowych, nierzadko przy aprobacie dorosłych.

Problem narkotykowy

Tylko 0,43% uczniów przyznało się do zażycia narkotyków lub dopalaczy. Osoby te wskazały, że pierwszy kontakt z tymi substancjami nastąpił w wieku 8 lat lub mniej (50%) oraz 11–12 lat lub więcej (50%). W zakresie źródeł pozyskania substancji psychoaktywnych, respondenci wskazali: „kupiłem/am od kogoś znanego mi ze słyszenia, ale nie osobiście” oraz „nie wiem” – po 50%. Przyczynami zażycia były: „przyjemność/relaksacja” oraz „otrzymałem/am je nieświadomie (bez mojej zgody)”. Większość uczniów – 95,24% – deklaruje przekonanie o szkodliwości zażywania narkotyków (odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak”), co świadczy o wysokim poziomie świadomości w zakresie ryzyk zdrowotnych.

Problem uzależnień behawioralnych

Zaledwie 11,9% uczniów wie, czym są uzależnienia behawioralne. Jednocześnie 75,11% korzysta codziennie z urządzeń elektronicznych, a 47,55% spędza w Internecie od 1 do 3 godzin dziennie poza nauką. Kolejne 29,97% – od 3 do 6 godzin. Główne cele korzystania z Internetu to: kontakt ze znajomymi (76,51%), słuchanie muzyki (71,81%), oglądanie treści wideo (63,09%) oraz granie online (58,17%). W kontekście symptomów nadmiernego korzystania z Internetu, 23,71% uczniów spotyka się z zarzutami najbliższych o zbyt długi czas spędzany online, 20,81% zapomina o obowiązkach, a 16,78% przyznaje się do kłamstw na temat rzeczywistego czasu spędzanego w sieci. Ponad połowa badanych (51,56%) deklaruje, że trudno byłoby im funkcjonować bez telefonu komórkowego. Blokady rodzicielskie są stosowane na urządzeniach 39,82% uczniów. 21,86% osób zadeklarowało, że doświadczyło odrzucenia społecznego z powodu braku dostępu do technologii.

Problem przemocy

34,2% uczniów zadeklarowało, że doświadczyło przemocy. Wśród nich 43,67% wskazało osoby stosujące przemoc wśród kolegów ze szkoły, 27,22% – wśród znajomych/przyjaciół, a 20,25% – jako obce osoby. Przemoc ze strony członków najbliższej rodziny (brat, siostra, rodzice) także została odnotowana, choć w niższym odsetku.

Do najczęstszych form doświadczanej przemocy należą: przemoc fizyczna (52,53%) i przemoc werbalna/emocjonalna (51,27%). Przemocy seksualnej doświadczyło 10,76% osób. Jeśli chodzi o osoby stosujące przemoc pod wpływem substancji psychoaktywnych, 66,46% uczniów uważa, że nie byli oni pod wpływem, natomiast 5,7% wskazało na alkohol, a 1,9% – na narkotyki. 18,61% uczniów przyznało się do stosowania przemocy wobec innych. Osobami doświadczającymi przemocy najczęściej byli koledzy ze szkoły (46,51%) i znajomi/przyjaciele (38,37%).

Problem przemocy rówieśniczej jest zauważalny – 39,83% uczniów uważa, że występuje on w ich szkole. Aż 50% nie potrafi jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie, co może wskazywać na brak jednoznacznych działań profilaktycznych lub ich nieprzejrzystość. Uczniowie deklarują gotowość do szukania pomocy u rodziców/opiekunów (81,17%), nauczycieli (50,43%) oraz szkolnych specjalistów (34,85%).

3. Problemy społeczne z perspektywy uczniów klas 7-8

Problem alkoholowy

Na pytanie dotyczące spożywania alkoholu przed ukończeniem 18. roku życia, 23,71% uczniów przyznało się do takiego doświadczenia. Większość, tj. 76,29%, zaprzeczyła. Wśród tych, którzy spożywali alkohol, dominują osoby, które pierwszy raz sięgnęły po napoje alkoholowe w wieku 13–14 lat (65,22%). W 17,39% przypadków pierwsze spożycie miało miejsce w wieku 10 lat lub mniej. Najczęstszą okolicznością pierwszego kontaktu z alkoholem była uroczystość rodzinna za zgodą dorosłych (32,61%). Inne często wskazywane sytuacje to: przez pomyłkę (17,39%), imprezy towarzyskie (17,39%), uroczystości rodzinne bez wiedzy dorosłych (10,87%) oraz poczęstowanie przez rodziców (8,7%). W odniesieniu do ostatniego spożycia alkoholu: 21,74% uczniów piło w ostatnim miesiącu, 36,96% w ostatnim roku, a 41,3% ponad rok temu. Spośród nich 20% doświadczyło silnego

upojenia alkoholowego w ostatnich 30 dniach. W zakresie częstotliwości spożywania alkoholu: 58,7% piło tylko raz, 15,22% kilka razy w roku, a 13,04% rzadziej niż raz w roku. Codziennie lub kilka razy w tygodniu alkohol spożywało 4,34% uczniów.

Najczęściej spożywanym rodzajem alkoholu była wódka (52,63%), a następnie wino/szampan (42,11%) oraz piwo/cydr (31,58%). Miejsca spożywania to przede wszystkim dom (47,37%) oraz spotkania u znajomych (42,11% zorganizowane i 36,84% niezorganizowane). Alkohol w samotności piło 26,32% uczniów (rzadko lub zawsze). W stanie fizycznym po spożyciu alkoholu: 63,16% deklaroowało brak odczuwalnych skutków, a 26,32% lekkie rozluźnienie. Jedynie 10,52% deklaroowało silniejsze objawy. Problemy związane z alkoholem dotyczyły nielicznych: 5,26% doświadczyło poważnych problemów z przyjaciółmi lub niechcianego kontaktu fizycznego. 89,47% badanych nie zauważyło u siebie żadnych problemów w tym zakresie. Dostępność alkoholu oceniana jest jako trudna (23,2%) lub łatwa (20,1%), przy czym aż 44,85% nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie.

Problem narkotykowy

Zaledwie 3,09% badanych uczniów deklaruje, że miało kontakt z narkotykami lub dopalaczami. Większość z tej grupy zażywała substancje psychoaktywne w wieku 13–14 lat (66,67%) lub 10 lat i mniej (33,33%). Najczęściej wskazywaną substancją była marihuana/haszysz (83,33%). Inne to: leki uspokajające/przeciwbólowe (33,33%), substancje wziewne oraz "lean". Substancje pozyskiwane były głównie z domu (50%) lub od kolegów/obcych (po 16,67%).

Motywacje do zażywania to ciekawość (100%) oraz chęć zabawy (50%). Połowa użytkowników sięgnęła po narkotyki tylko raz, jedna osoba deklaroowała codzienne zażywanie. Miejsca używania to przede wszystkim domy znajomych (66,67%) oraz dom rodzinny (33,33%). 66,67% zażywało narkotyki samotnie. Wszyscy uczniowie z tej grupy zaprzeczali doświadczeniu negatywnych konsekwencji zdrowotnych lub społecznych. Dostęp do narkotyków jest postrzegany jako trudny (24,74%) lub nieznany (65,46%). Jedynie 9,79% uznało go za łatwy. 87,63% uczniów nie zna miejsc, gdzie można zdobyć te substancje. 88,66% badanych zgadza się z opinią, że narkotyki są zdecydowanie szkodliwe dla zdrowia.

Problem uzależnień behawioralnych

Tylko 22,16% uczniów wie, czym są uzależnienia behawioralne. Aż 86,08% korzysta codziennie z urządzeń elektronicznych. 39,52% spędza dziennie 3–6 godzin w Internecie poza nauką, a 30,54% powyżej 6 godzin. Internet służy przede wszystkim do korzystania z social mediów (83,16%), kontaktu ze znajomymi (81,05%) i słuchania muzyki (82,11%). 25,79% uczniów słyszy zarzuty od bliskich o zbyt długim czasie spędzaniem w sieci. 24,21% zapomina o codziennych obowiązkach z powodu Internetu. W kwestii hazardu: 12,11% obstawiało zakłady online, 8,95% grało w kasynach internetowych. 81,05% uczniów nie ma zainstalowanej blokady rodzicielskiej.

Na pytanie o uzależnienie od telefonu komórkowego, 55,26% uczniów odpowiedziało, że trudno byłoby im funkcjonować bez tego urządzenia. 24,74% uczniów doświadczyło odrzucenia z powodu braku dostępu do urządzeń elektronicznych. Wiedza o zaburzeniach odżywiania: anoreksję zna 63,4%, bulimie 50,52%, a kompulsywne objadanie się 57,73%. 20,62% uczniów stosuje dietę lub inne metody odchudzania, a 22,16% uważa, że powinno schudnąć.

Problem przemocy

37,11% uczniów przyznało, że doświadczyło przemocy. Najczęściej osobami stosującymi przemoc byli koledzy i koleżanki ze szkoły (47,95%), znajomi/przyjaciele (31,51%) oraz inne osoby z otoczenia (21,92%). W 19,18% przypadków przemoc stosowały osoby obce.

Rodzaje przemocy to najczęściej przemoc psychiczna (61,64%) oraz fizyczna (47,95%). Przemoc seksualna wskazywana była przez 12,33% uczniów, a zaniedbanie przez 16,44%. Osoby stosujące przemoc bywały pod wpływem alkoholu (13,7%), leków (4,11%) lub narkotyków/dopalaczy (2,74%). Jednak w 63,01% przypadków sprawcy nie byli pod wpływem substancji psychoaktywnych. 23,71% uczniów przyznało się do stosowania przemocy wobec innych.

Najczęstszymi osobami doświadczającymi przemocy byli koledzy ze szkoły (57,45%) oraz znajomi (46,81%). Przemoc miała charakter fizyczny (61,7%) lub psychiczny (46,81%). 42,27% uczniów uważa, że w ich szkole występuje problem przemocy.

Najczęściej wskazywanymi formami cyberprzemocy są: wyzywanie (29,38%), ośmieszanie (17,01%), rozsyłanie kompromitujących materiałów (14,95%). 52,06% uczniów deklaruje brak doświadczeń z cyberprzemocą. W sytuacji przemocy, 64,95% uczniów zwróciłoby się o pomoc do rodziców, a 32,47% próbowałoby radzić sobie samodzielnie. Tylko 4,12% zadeklarowało kontakt z instytucjami samorządowymi.

4. Problemy społeczne z perspektywy przedstawicieli instytucji pomocowych

Alkohol

Alkoholizm pozostaje istotnym problemem społecznym w opinii 39,19% respondentów. Spożycie alkoholu według 20,95% wzrasta, a 29,05% badanych często styka się z uzależnieniem alkoholowym. Kolejne 39,86% deklaruje, że zdarza się to czasami. Główne konsekwencje spożycia alkoholu, jakie zaobserwowali przedstawiciele instytucji pomocowych, to: rozpad rodziny (73,65%), problemy wychowawcze (47,3%), konflikty (47,97%), przemoc domowa (41,22%), pogorszenie zdrowia (33,11%) i zakłócanie porządku publicznego (29,05%). W odniesieniu do przestrzegania przepisów dot. sprzedaży alkoholu, 31,08% respondentów wskazuje, że alkohol bywa sprzedawany osobom nieletnim lub nietrzeźwym "czasami". Jednocześnie 43,92% uważa, że sprzedawcy stosują się do ustawy o wychowaniu w trzeźwości, choć 41,22% nie ma co do tego zdania.

Narkotyki i inne środki psychoaktywne

Problem z narkotykami lub środkami psychoaktywnymi dostrzega 20,95% respondentów. Większość (53,38%) nie potrafi tego jednoznacznie ocenić. Zaledwie 9,46% respondentów wie o przypadkach utraty koncesji przez sklepy za sprzedaż alkoholu osobom nieuprawnionym. Wskazywane lokalizacje dostępności narkotyków to: centrum miejscowości (9,09%), osiedla (8,18%), szkoły (7,27%), dyskoteki (6,36%). Większość respondentów (83,64%) nie zna miejsc, gdzie można zdobyć substancje psychoaktywne.

Uzależnienia behawioralne

Najczęściej wskazywanym problemem społecznym przez przedstawicieli instytucji pomocowych są uzależnienia behawioralne (80,41%). Występują one w różnych formach: od nadmiernego korzystania z komputera/Internetu (98,06%), przez hazard (25,24%), po pracoholizm (18,45%) i zakupoholizm (18,45%). Na pytanie o kontakt z problemem uzależnienia behawioralnego, 69,59% badanych odpowiedziało twierdząco. Respondenci zaobserwowali znaczący wpływ tych uzależnień na funkcjonowanie rodzin: 76,7% uznało że mają one wysoki wpływ na ich dysfunkcję. W zakresie pomocy oferowanej osobom z uzależnieniami behawioralnymi najczęściej wymieniano: profilaktykę (64,08%), poradnictwo (63,11%), psychoedukację (31,07%) oraz terapię indywidualną (25,24%) i grupową (20,39%).

Przemoc

Przemoc rówieśnicza została uznana za problem przez 44,59% respondentów, a przemoc domowa przez 12,16%. Problem przemocy domowej występuje według 62,16% badanych. Najczęściej występującymi jej formami są: przemoc psychiczna (91,3%), fizyczna (69,57%) oraz zaniedbanie (63,04%). Najczęstszymi osobami doświadczającymi przemocy są nieletni (85,87%) i kobiety (81,52%). Osobami stosującymi przemoc najczęściej są osoby uzależnione (80,43%), ale także młodzież (38,04%) i recydywiści (21,74%).

5. Problemy społeczne z perspektywy sprzedawców napojów alkoholowych

Ocena spożycia alkoholu i jego konsekwencji

Większość sprzedawców (44,74%) zauważa wzrost spożycia alkoholu na przestrzeni ostatnich lat w ich miejscowościach. Kolejne 42,11% respondentów uznaje, że poziom spożycia jest stały, natomiast 13,16% ocenia, że maleje. W odniesieniu do jazdy po alkoholu, 34,21% badanych ocenia, że zdarza się to "rzadko", 31,58% "czasami", 15,79% "często", a 18,42% twierdzi, że "nigdy".

Sprzedawcy wskazują również na zjawisko spożywania alkoholu w pobliżu punktów sprzedaży. 31,58% deklaruje, że nigdy nie zaobserwowali takiej sytuacji, jednak łącznie 60,53% respondentów potwierdza, że dochodzi do tego od czasu do czasu (rzadko, czasami, często lub bardzo często).

Sprzedaż alkoholu osobom niepełnoletnim i nietrzeźwym

Na pytanie o częstość sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim w miejscowości, 47,37% sprzedawców wskazało odpowiedź "nigdy", a 26,32% "rzadko". Jednocześnie 39,47% respondentów przyznało, że osoby niepełnoletnie wielokrotnie próbowały zakupić alkohol w obsługiwanym przez nich punkcie, a tyle samo - że zdarzyło się to raz lub kilka razy.

Sprzedaż alkoholu niepełnoletnim przyznał jeden respondent (2,63%). Większość sprzedawców deklaruje, że zawsze (60,53%) lub często (28,95%) proszą o dokument tożsamości, gdy mają wątpliwości co do wieku klienta.

W odniesieniu do sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym, 71,05% respondentów deklaruje, że nigdy nie miało to miejsca, lecz 23,68% przyznaje, że miało to miejsce raz lub kilka razy, a 5,26% - wiele razy. Aż 84,21% sprzedawców przyznaje, że nietrzeźwi klienci próbowali zakupić alkohol w ich

punkcie. Większość sprzedawców (55,26%) nigdy nie wzywała policji z powodu zakłócania porządku przez osobę pod wpływem alkoholu w okolicy sklepu. Jednak 36,84% badanych przyznało, że takie przypadki miały miejsce (czasami lub rzadko), a 7,89% - często lub bardzo często.

Znajomość przepisów i szkolenia

W badaniu dotyczącym znajomości ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prawie połowa uczestników (47,37%) zadeklarowała, że zna jej konkretne zapisy. Co trzeci respondent (36,84%) ocenił swoją znajomość przepisów jako bardzo dobrą, natomiast nieco ponad jedna dziesiąta (10,53%) nie była pewna zakresu swojej wiedzy. Marginalna grupa (5,26%) przyznała, że słyszała o ustawie, ale jej nie zna. Dodatkowo w szkoleniach dotyczących odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu uczestniczyło 44,74% badanych. Kolejna grupa, stanowiąca 31,58%, nie była pewna, czy brała udział w takich zajęciach, natomiast 23,68% zdecydowanie zadeklarowało brak udziału.

VI. Analiza SWOT

Głównym narzędziem oceny uwarunkowań jest analiza SWOT. Jest to metoda służąca do badania otoczenia organizacji oraz analizy jej wnętrza. Analiza SWOT oparta jest na prostym schemacie klasyfikacyjnym, w którym czynniki wpływające dzieli się na:

1. wewnętrzne pozytywne – mocne strony (Strengths),
2. wewnętrzne negatywne – słabe strony (Weaknesses),
3. zewnętrzne pozytywne – szanse (Opportunities),
4. zewnętrzne negatywne – zagrożenia (Threats).

Ocena potencjału w aspekcie słabych i mocnych stron pozwala na określenie siły i słabości gminy w zakresie analizowanych sfer społecznych – problematyki uzależnień, a także kontekstu przemocy domowej

Mocne strony	Słabe strony
• Umiarkowane spożycie alkoholu przez dorosłych mieszkańców: 91,93% badanych deklaruje spożywanie alkoholu w sposób umiarkowany, bez negatywnego wpływu na codzienne funkcjonowanie. • Wysoka świadomość szkodliwości substancji psychoaktywnych: Aż 84,26% mieszkańców wyraźnie dostrzega negatywne skutki stosowania narkotyków, co świadczy o dużej wiedzy na temat zagrożeń. • Rozpoznanie uzależnień behawioralnych jako poważnego problemu społecznego: 80,41% przedstawicieli instytucji pomocowych uznaje uzależnienia behawioralne za jeden z najistotniejszych problemów społecznych, co świadczy o wysokiej świadomości i gotowości do podjęcia działań zaradczych.	• Znaczne rozpowszechnienie zachowań ryzykownych związanych z używaniem alkoholu: Ponad połowa respondentów (51,21%) deklaruje spożywanie alkoholu w samotności, co może wskazywać na potencjalne problemy uzależnień. • Wysoki poziom nieświadomości społecznej w zakresie uzależnień behawioralnych: 56,72% dorosłych mieszkańców nie wie, czym są uzależnienia behawioralne. • Częstość występowania przemocy psychicznej i fizycznej: Przemocy doświadczyło 28,85% mieszkańców – z czego 80,68% wskazuje na przemoc psychiczną, a 39,77% na fizyczną. • Niska ocena działań władz lokalnych: Tylko 8,78% respondentów pozytywnie ocenia

• Zdecydowany sprzeciw wobec przemocy fizycznej wobec dzieci: 72,79% mieszkańców nie akceptuje stosowania przemocy fizycznej jako metody wychowawczej. • Przestrzeganie przepisów dotyczących sprzedaży alkoholu przez sprzedawców: 60,53% sprzedawców zawsze żąda okazania dokumentu tożsamości, a 71,05% deklaruje, że nigdy nie sprzedało alkoholu osobie nietrzeźwej. • Udział sprzedawców w szkoleniach z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu: 44,74% respondentów brało udział w szkoleniach dotyczących odpowiedzialnej sprzedaży, co może przyczyniać się do ograniczania dostępu nieletnich do alkoholu. • Wysoka świadomość szkodliwości narkotyków wśród uczniów: 95,24% uczniów klas 4–6 oraz 88,66% uczniów klas 7–8 uważa narkotyki za szkodliwe, co świadczy o skutecznej profilaktyce. • Brak kontaktu z substancjami psychoaktywnymi wśród młodszych uczniów: Ponad 90% uczniów klas 4–6 nie miało kontaktu z alkoholem, papierosami ani narkotykami. • Unikanie substancji psychoaktywnych przez uczniów klas 7–8: W tej grupie wiekowej 76,29% nie spożywało alkoholu, 77,32% nie paliło papierosów, a 96,91% nie miało kontaktu z narkotykami. • Gotowość uczniów do szukania pomocy w sytuacji przemocy: W przypadku wystąpienia przemocy 81,17% uczniów klas 4–6 oraz 64,95% uczniów klas 7–8 zadeklarowało, że zwróciłoby się o pomoc do rodziców lub opiekunów. • Zaufanie uczniów do nauczycieli i specjalistów szkolnych: W klasach 4–6 aż 50,43% uczniów wskazało, że w razie potrzeby mogliby liczyć na pomoc nauczycieli, a 34,85% – na wsparcie specjalistów szkolnych. • Stosowanie blokad rodzicielskich na urządzeniach uczniów klas 4–6: Na urządzeniach 39,82% uczniów tej grupy wiekowej stosowane są blokady rodzicielskie, co może ograniczać kontakt z niepożądanymi treściami w sieci.	działania władz gminnych w zakresie przeciwdziałania problemom społecznym. • Niski odsetek samodzielnego zgłaszania się osób uzależnionych po pomoc: Jedynie 10,14% przedstawicieli instytucji pomocowych deklaruje, że osoby uzależnione samodzielnie szukają wsparcia. • Niedostateczna znajomość instytucji pomocowych wśród mieszkańców: 58,11% badanych nie ma zdania na temat stopnia poinformowania o dostępnych formach pomocy. • Wczesne spożycie alkoholu w klasach 7–8: 17,39% uczniów z tej grupy wiekowej po raz pierwszy sięgnęło po alkohol przed ukończeniem 10. roku życia. • Niska świadomość uczniów w zakresie uzależnień behawioralnych: Tylko 11,9% uczniów klas 4–6 i 22,16% uczniów klas 7–8 wie, czym są uzależnienia behawioralne. • Nadmierne korzystanie z urządzeń cyfrowych przez uczniów: 75,11% uczniów klas 4–6 i 86,08% uczniów klas 7–8 korzysta z urządzeń codziennie, a 30,54% starszych uczniów spędza w sieci ponad 6 godzin dziennie (poza nauką), co może wskazywać na ryzyko uzależnienia. • Wysoki odsetek uczniów doświadczających przemocy: 34,2% uczniów klas 4–6 i 37,11% uczniów klas 7–8 deklaruje, że doświadczyło przemocy, głównie ze strony rówieśników (odpowiednio 43,67% i 47,95%). • Obecność cyberprzemocy mimo braku jednoznacznych deklaracji uczniów: Choć ponad połowa uczniów klas 7–8 nie zgłasza doświadczeń związanych z cyberprzemocą, odsetek przypadków takich jak wyzywanie, ośmieszanie czy rozpowszechnianie kompromitujących materiałów pozostaje znaczny.

Szanse	Zagrożenia
- Rozwój działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie uzależnień behawioralnych: Potrzebę szkoleń w tym zakresie wskazało 66,89% przedstawicieli instytucji pomocowych, co stwarza podstawę do rozbudowy oferty profilaktycznej. - Zwiększenie skuteczności działań informacyjnych o dostępnych formach pomocy: Ponad 58% respondentów nie zna instytucji pomocowych, co wskazuje na potencjał w zakresie promocji i komunikacji oferty wsparcia. - Wzmocnienie współpracy międzysektorowej: Badania wykazały potrzebę ściślejszej współpracy między instytucjami pomocowymi, szkołami, służbami porządkowymi oraz sprzedawcami alkoholu. - Podnoszenie kwalifikacji pracowników socjalnych: Zidentyfikowane potrzeby szkoleniowe – w zakresie alkoholizmu (45,95%) oraz przemocy (43,92%) – tworzą podstawy do wdrożenia systemowego rozwoju kompetencji zawodowych. - Wykorzystanie Internetu jako źródła informacji i wsparcia: 45,86% mieszkańców deklaruje poszukiwanie pomocy w sieci, co stwarza szansę na rozwój profesjonalnych portali informacyjnych oraz infolinii pomocowych. - Utrwalanie dobrych praktyk sprzedawców w zakresie ograniczania dostępności alkoholu dla nieletnich: Dotychczasowe działania mogą stanowić bazę do dalszego rozwoju standardów odpowiedzialnej sprzedaży. - Zwiększenie liczby programów edukacyjnych: Istnieje możliwość poszerzenia oferty edukacyjnej dotyczącej uzależnień behawioralnych, substancji psychoaktywnych oraz przeciwdziałania przemocy. - Wykorzystanie deklarowanej gotowości uczniów do kontaktu z dorosłymi: Wysoka skłonność uczniów do zwracania się o pomoc do rodziców i nauczycieli może być wsparciem dla programów wychowawczo-profilaktycznych. - Budowanie lokalnych koalicji przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy: Zaangażowanie instytucji pomocowych oraz sprzedawców alkoholu może stanowić	- Wzrost spożycia alkoholu w ocenie sprzedawców i mieszkańców: 44,74% sprzedawców oraz 23,93% mieszkańców zauważa tendencję wzrostową w konsumpcji alkoholu, co może świadczyć o narastającym problemie społecznym. - Naruszenia przepisów dotyczących sprzedaży alkoholu przez osoby niepełnoletnie lub nietrzeźwe: 31,08% przedstawicieli instytucji pomocowych oraz 23,68% sprzedawców przyznaje, że miały miejsce przypadki sprzedaży alkoholu osobom nieuprawnionym. - Utrzymujący się problem przemocy domowej i rówieśniczej: 62,16% instytucji wskazuje na obecność przemocy domowej, a 44,59% na przemoc w relacjach rówieśniczych. - Łatwa dostępność substancji psychoaktywnych w przestrzeni publicznej: Co piąty badany mieszkaniec uznał, że zdobycie narkotyków jest łatwe. Za miejsca ich dystrybucji wskazywano m.in. centrum gminy oraz okolice szkół. - Brak jednoznacznego stanowiska społeczności wobec legalizacji marihuany: 36,07% badanych popiera legalizację, 27,54% jest przeciwna, a 36,39% nie ma zdania, co może utrudniać prowadzenie spójnej lokalnej polityki profilaktycznej. - Wysokie ryzyko dysfunkcji rodzin wynikające z uzależnień: Aż 76,7% przedstawicieli instytucji pomocowych potwierdza istotny wpływ uzależnień behawioralnych na funkcjonowanie rodzin. - Rodzinne uroczystości jako miejsce pierwszego kontaktu uczniów z alkoholem: Uczniowie często wskazują imprezy rodzinne jako kontekst inicjacji alkoholowej, nierzadko z udziałem rodziców. - Poczęstunek alkoholem przez rodziców jako forma inicjacji: Rodzice odgrywają istotną rolę w procesie pierwszego kontaktu dzieci z alkoholem, co może normalizować jego spożycie w młodym wieku. - Brak świadomości i trudności w diagnozowaniu uzależnień cyfrowych: Zjawisko to może się nasilać szczególnie przy niskim poziomie nadzoru rodzicielskiego – aż 81% uczniów klas 7–8 nie ma aktywnych blokad rodzicielskich na urządzeniach. - Wysoka częstość incydentów przemocy, w tym przemocy seksualnej i zaniedbań:

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE WOLSZTYN**

fundament wspólnotowych działań prewencyjnych. - Edukacja dorosłych w zakresie nadzoru cyfrowego: Powszechna obecność urządzeń elektronicznych w życiu uczniów oraz trudności w kontrolowaniu czasu korzystania z technologii wskazują na potrzebę działań edukacyjnych skierowanych do rodziców i opiekunów - Zwiększenie przejrzystości działań profilaktycznych w szkołach: Wysoki odsetek uczniów, którzy nie potrafią określić, czy w ich otoczeniu występuje przemoc stwarza szansę na wzmocnienie działań informacyjnych i profilaktycznych w placówkach oświatowych.	Zgłaszane przypadki różnorodnych form przemocy stanowią realne zagrożenie dla bezpieczeństwa uczniów w środowisku domowym i szkolnym. - Niska gotowość do kontaktu z instytucjami pomocowymi: Brak zaufania i niewielka skłonność do zgłaszania problemów pogłębiają trudności w skutecznym reagowaniu i przeciwdziałaniu zagrożeniom. - Wczesny kontakt dzieci z narkotykami już u 8-latków oraz eksperymentowanie z nieznanymi substancjami wymagają szczególnej uwagi i nadzoru.

VII. Cele programu

Cel główny

Ograniczenie negatywnych konsekwencji społecznych, w tym szczególnie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego wynikających ze spożycia alkoholu, zażywania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych. Podniesienie świadomości lokalnej społeczności w zakresie szkodliwości uzależnień dla zdrowia oraz prowadzenie skoordynowanych oddziaływań profilaktycznych, edukacyjnych, pomocowych i rehabilitacyjnych.

Cele szczegółowe:

1. Upowszechnianie oraz zwiększenie świadomości społecznej w zakresie zagrożeń i szkód wynikających z nadużywania alkoholu i narkotyków oraz uzależnień behawioralnych.
2. Zwiększenie i zapewnienie dostępności zintegrowanej profilaktyki.
3. Rehabilitacja i redukcja szkód wywołana uzależnieniami.
4. Promocja zdrowego stylu życia, wzmacnianie czynników chroniących przed uzależnieniami oraz przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym wśród mieszkańców gminy Wolsztyn.
5. Upowszechnianie wiedzy i edukacja w zakresie uzależnień od alkoholu, narkotyków i zjawisk behawioralnych.
6. Zabezpieczenie specjalistycznej pomocy i zwiększenie jej dostępności dla osób i rodzin uwikłanych w problematykę szkodliwego używania lub uzależnienia od alkoholu i narkotyków.
7. Zapewnienie dostępności profesjonalnej pomocy w zakresie przemocy domowej.
8. Ograniczenie fizycznej dostępności alkoholu.
9. Wypracowanie współpracy przy realizacji zadań z zakresu uzależnień z organizacjami pozarządowymi.
10. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób realizujących zadania w obszarze uzależnień i przemocy.

VIII. Zadania programu

Zadanie 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, w szczególności od alkoholu i substancji psychoaktywnych.

Planowany sposób realizacji zadania		Wskaźniki realizacji
1.	Wspieranie działalności placówki leczenia uzależnień od alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych poprzez zakup programów terapeutycznych, świadczeń grupowych oraz indywidualnych, w tym zakup świadczeń w ramach ponadpodstawowego programu terapii uzależnień lub elementów brakujących do programu podstawowego, ponadpodstawowego i pogłębionego, tak aby pacjenci otrzymali zindywidualizowaną i kompleksową ofertę.	• liczba zakupionych świadczeń zdrowotnych, programów • liczba osób którym udzielono pomocy • liczba zatrudnionych specjalistów
2.	Wspieranie działalności placówki leczenia uzależnień poprzez zakup programów terapeutycznych oraz świadczeń zdrowotnych na rzecz partnerów osób uzależnionych oraz członków ich rodzin.	• liczba zakupionych świadczeń zdrowotnych, programów • liczba osób którym udzielono pomocy • liczba zatrudnionych specjalistów
3.	Doposażenie placówki leczenia uzależnień w podstawowe meble i sprzęt.	• liczba podjętych działań
4.	Prowadzenie rozmów motywujących przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z osobami uzależnionymi i członkami ich rodzin w ramach prowadzonej procedury o zobowiązanie do leczenia odwykowego.	• liczba złożonych wniosków o zobowiązanie do leczenia • liczba przeprowadzonych rozmów • liczba posiedzeń
5.	Finansowanie badań wykonywanych przez biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu lecznictwa wobec osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego i społecznego.	• liczba osób skierowanych na badanie • liczba wydanych opinii
6.	Kierowanie do sądu wniosków o wszczęcie postępowania o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu oraz dokonywanie opłat sądowych w związku ze składanymi wnioskami.	• liczba skierowanych wniosków

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE WOLSZTYN**

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe lub narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.

Planowany sposób realizacji zadania		Wskaźniki realizacji
1.	Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy poprzez wspieranie Punktu Konsultacyjnego dla Osób Doznających Przemocy Domowej, w tym finansowanie poradnictwa socjalnego, terapeutycznego, psychologicznego i prawnego.	• liczba udzielonych konsultacji • liczba osób, którym udzielono konsultacje • liczba zatrudnionych specjalistów
2.	Finansowanie placówek /światlic/ z programem opiekuńczo-wychowawczym dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka, zatrudnienie pracowników merytorycznych oraz doposażenie placówki.	• liczba placówek • liczba odbiorców
3.	Wspieranie działań na rzecz rodzin doświadczających przemocy domowej i objętych procedurą „Niebieskiej Karty” poprzez ścisłą współpracę Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych z przedstawicielami innych instytucji zaangażowanych w realizację tej procedury.	• liczba rodzin objęta procedurą

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, jak również przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Planowany sposób realizacji zadania		Wskaźniki realizacji
1.	Realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.	• liczba działań • liczba odbiorców
2.	Realizacja przedsięwzięć, m.in. zajęć, programów, warsztatów, spektakli, koncertów, spotkań mających na celu promocję zdrowego stylu życia wolnego od używek, wspieranie asertywnych postaw, wzmacnianie poczucia własnej wartości, rozwijanie właściwych zachowań społecznych oraz poszerzenie wiedzy na temat uzależnień, przemocy.	• liczba działań • liczba odbiorców
3.	Realizacja i finansowanie działań informacyjno-edukacyjnych adresowanych do rodziców/opiekunów z zakresu problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, przemocy i problemów związanych z uzależnieniami behawioralnymi.	• liczba działań • liczba odbiorców
4.	Realizacja zajęć w formie arteterapii dla dzieci i młodzieży o podwyższonym poziomie ryzyka rozwoju zachowań problemowych.	• liczba działań • liczba odbiorców

5.	Promowanie wśród dzieci i młodzieży aktywnych form spędzania czasu wolnego poprzez realizację pozalekcyjnych zajęć sportowych odwołujących się do skutecznych strategii profilaktycznych np. przekonań normatywnych przeciwnych używania substancji psychoaktywnych, rozwijania umiejętności życiowych m.in. rozwiązywania konfliktów, eliminowania przemocy.	• liczba realizatorów • liczba działań • liczba odbiorców
6.	Organizowanie kolonii i półkolonii dla dzieci i młodzieży z programem z zakresu przemocy, profilaktyki uzależnień chemicznych i behawioralnych, w tym również projektów promujących zdrowy styl życia oraz stanowiących alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu.	• liczba działań • liczba odbiorców
7.	Dożywanie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych.	• liczba placówek • liczba odbiorców
8.	Finansowanie działań służących poprawie klimatu w szkole poprzez podnoszenie kompetencji nauczycieli w skutecznym zarządzaniu pracą uczniów na lekcjach, rozwijaniu umiejętności psychospołecznych uczniów, wprowadzanie programów zapobiegających wypaleniu zawodowemu nauczycieli oraz programów przygotowujących nauczycieli do reagowania na przejaw przemocy rówieśniczej.	• liczba działań • liczba odbiorców
9.	Udział w regionalnych oraz ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych z zakresu problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, przemocy i problemów związanych z uzależnieniami behawioralnymi.	• liczba działań
10.	Wspieranie działań edukacyjnych na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drodze.	• liczba działań • liczba materiałów • liczb odbiorców
11.	Upowszechnianie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu przez kobiety w ciąży.	• liczba działań • liczba materiałów • liczb odbiorców
12.	Zapobieganie problemom wynikającym z picia alkoholu przez osoby starsze.	• liczba działań • liczba materiałów • liczba odbiorców
13.	Organizowanie pikników i festynów w zakresie kosztów ściśle związanych z profilaktyką oraz współpraca z mediami lokalnymi.	• liczba działań • liczba odbiorców • liczba artykułów
14.	Prowadzenie działań informacyjnych na temat dostępnych placówek pomocowych oraz instytucji, które są włączone w systemowe wspieranie rodzin uwikłanych w problemy uzależnień oraz przemocy.	• liczba działań
15.	Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych w celu ograniczenia dostępności alkoholu oraz zapewnienia przestrzegania zakazu sprzedaży napojów alkoholowych osobom poniżej 18 roku życia.	• liczba działań • liczba odbiorców
16.	Podnoszenie kompetencji realizatorów programu działających w obszarze rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, przemocy i problemów związanych z uzależnieniami behawioralnymi poprzez organizowanie i finansowanie szkoleń, konferencji, warsztatów, treningów itp.	• liczba działań • liczba odbiorców

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE WOLSZTYN**

17.	Organizowanie i finansowanie superwizji.	• liczba działań • liczba odbiorców
18.	Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, przemocy i problemów związanych z uzależnieniami behawioralnymi t.j.: książki, czasopisma, publikacje, testy, ulotki, plakaty, broszury, gadżety itp.	• liczba działań • liczba odbiorców
19.	Monitorowanie i badania problematyki w zakresie uzależnień oraz przemocy w środowisku lokalnym.	• liczba osób objętych diagnozą

Zadanie 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

Planowany sposób realizacji zadania		Wskaźniki realizacji
1.	Wsparcie inicjatyw oraz działań z zakresu problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, przemocy i problemów związanych z uzależnieniami behawioralnymi.	• liczba działań
2.	Wspieranie działań grup AA, AL-Anon, A-H poprzez udostępnienie pomieszczenia oraz pomoc w jego utrzymaniu.	• liczba spotkań grup samopomocowych
3.	Udostępnienie badań z zakresu problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, przemocy i problemów związanych z uzależnieniami behawioralnymi.	-

Zadanie 5

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Planowany sposób realizacji zadania		Wskaźniki realizacji
1.	Monitorowanie prawidłowej ilości i lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz opiniowanie wniosków dotyczących zezwoleń na sprzedaż alkoholu.	• liczba wniosków • liczba wydanych opinii
2.	Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	• liczba przeprowadzonych kontroli • liczba stwierdzonych nieprawidłowości
3.	Podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów prawa dotyczących obrotu napojami alkoholowymi oraz zakaz ich reklamy i promocji.	• liczba interwencji • liczba stwierdzonych nieprawidłowości

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE WOLSZTYN**

IX. Adresaci programu

Adresatami Programu są:

- osoby uzależnione od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, osoby pijące szkodliwie,
- członkowie rodzin z problemem alkoholowym i innymi uzależnieniami, w tym osoby współuzależnione,
- dzieci i młodzież jako grupa społeczna szczególnie narażona na wszelkie rodzaje uzależnień ze szczególnym uwzględnieniem uzależnień behawioralnych,
- przedstawiciele instytucji, placówek oświatowych, a także służb zobowiązanych do udzielania szeroko rozumianej działalności pomocowej w zakresie uzależnień oraz przemocy,
- społeczność lokalna – mieszkańcy gminy Wolsztyn.

X. Realizatorzy programu

Skuteczna realizacja *Programu* możliwa jest tylko przy współpracy wszystkich środowisk, które mogą mieć kontakt z problemem uzależnień i przemocy. Aby osiągnąć zamierzony cel, ważny z punktu etycznego, zdrowotnego i prawnego, konsolidacja działań jest warunkiem koniecznym. Podmiotami uczestniczącymi w realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Wolsztyn na lata 2026-2029 są:

- Pełnomocnik Burmistrza Wolsztyna ds. Uzależnień,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Urząd Miejski w Wolsztynie,
- Rada Miejska w Wolsztynie,
- Komenda Powiatowa Policji,
- Straż Miejska,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Punkt Konsultacyjny dla Osób Doznających Przemocy Domowej
- Poradnia Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- wolsztyńskie grupy AA, Al.-Anon i A-H,
- Dom Dziecka „Droga”,
- Dom Pomocy Społecznej,
- Dzienny Dom Senior +,
- Środowiskowy Dom Samopomocy,
- Szkoły rodzenia,
- Szkoły nauki jazdy,
- Sąd Rejonowy,
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna,
- Stowarzyszenie „Uniwersytet Trzeciego Wieku”,

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE WOLSZTYN**

- jednostki organizacyjne systemu oświaty,
- placówki ochrony zdrowia,
- organizacje pozarządowe i inne realizujące zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- organizacje kościelne i związki wyznaniowe,
- instytucje kultury,
- lokalne media.

Do zasobów osobowych działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy na terenie gminy Wolsztyn można zaliczyć:

- nauczycieli, pedagogów, psychologów pracujących w placówkach oświatowych, wychowawczych oraz w poradniach pedagogiczno-psychologicznych,
- specjalistów zatrudnionych w placówce leczenia uzależnień,
- specjalistów zatrudnionych w Punkcie Konsultacyjnym dla Osób Doznających Przemocy Domowej,
- członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- pracowników socjalnych, asystentów rodziny,
- lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej i lekarzy psychiatrów,
- funkcjonariuszy Policji oraz Straży Miejskiej,
- sędziów, prokuratorów oraz kuratorów sądowych i społecznych.

XI. Źródła i zasady finansowania programu

Finansowanie Programu odbywać się będzie w ramach środków finansowych planowanych w budżecie Gminy Wolsztyn, stanowiących dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz opłat z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającego 300 ml. Wszystkie środki finansowe przeznaczone zostaną na realizację zaplanowanych w Programie zadań, w tym na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożycia alkoholu.

Środki finansowe niewykorzystane w bieżącym roku budżetowym, nie wygasają z upływem tego roku i zostaną przeznaczone w następnym roku budżetowym na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Wolsztyn na lata 2026-2029.

XII. Monitoring i ewaluacja

Monitorowanie Programu odbywać się będzie na bieżąco, poprzez dokonywanie kontroli jakości i rzetelności działań prowadzonych przez podmioty realizujące poszczególne działania. Ponadto prowadzona będzie bieżąca analiza danych ze sprawozdań z realizacji działań składanych przez realizatorów.

Powyższe czynności prowadzone będą w celu potwierdzenia skuteczności ujętych w Programie działań oraz pozwolą na weryfikację zakładanych w nim wskaźników. Wyniki ujęte zostaną w rocznym raporcie. Raport z wykonania Programu i efektów jego realizacji w danym roku Burmistrz Wolsztyna przedkłada Radzie Miejskiej w Wolsztynie w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

W ramach Programu w końcowym okresie jego realizacji przeprowadzona zostanie diagnoza problemów uzależnień wśród mieszkańców gminy Wolsztyn.

Diagnoza i bieżące monitorowanie problemów uzależnień będą podstawą do opracowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Wolsztyn na kolejne lata.

XIII. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Osobom powołanym w skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala się wynagrodzenie za udział w zespołach tematycznych w Komisji:
  - Przewodniczącemu Komisji – 850 zł brutto miesięcznie
  - Sekretarzowi Komisji – 800 zł brutto miesięcznie
  - Członkowi Komisji – 600 zł brutto miesięcznie
2. Członek Komisji za opiniowanie zgodności punktów sprzedaży napojów alkoholowych z warunkami określonymi w uchwale Rady Miejskiej otrzymuje dodatkowo 50 zł brutto za opinie.
3. Podstawą wypłacania wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 1 jest udział osób powołanych w skład Komisji w zespole ds. orzekania i motywowania do leczenia, w zespole ds. kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych lub w zespole ds. profilaktyki i edukacji. W przeciwnym wypadku wynagrodzenie nie przysługuje.
4. Członkom Komisji uczestniczącym w szkoleniach lub wykonującym inne obowiązki wynikające z członkostwa w Komisji poza siedzibą Gminy Wolsztyn, przysługuje dieta oraz zwrot poniesionych kosztów podróży.

XIV. Spis tabel

Tabela 1. Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży - gastronomia (2022-2024)	6
Tabela 2. Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży - detal (2022-2024)	7
Tabela 3. Zestawienie liczby mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych (2022-2024)	8
Tabela 4. Wpływ do budżetu Gminy z tytułu opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych (2022-2024)	8
Tabela 5. Wpływ do budżetu Gminy z tytułu opłat za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającego 300 ml (2022-2024)	8
Tabela 6. Rodziny korzystające z pomocy OPS (2022-2024)	9
Tabela 7. Liczba osób korzystających z pomocy Punktu Konsultacyjnym dla Osób Doznających Przemocy Domowej (2022-2024)	10
Tabela 8. Liczba prowadzonych procedur „Niebieska Karta” (2022-2024)	11
Tabela 9. Działalność GKRPA (2022-2024)	12
Tabela 10. Liczba przeprowadzonych kontroli (2022-2024)	13
Tabela 11. Liczba osób korzystających z Poradni Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień (2022-2024)	14
Tabela 12. Liczba osób korzystających z Poradni Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień spowodowanych używaniem alkoholu (2022-2024)	14
Tabela 13. Liczba osób korzystających z Poradni Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych innych niż alkohol (2022-2024)	15
Tabela 14. Liczba osób korzystających z Poradni Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień spowodowanych uzależnieniem behawioralnym (2022-2024)	15
Tabela 15. Przestępstwa/wykroczenia przeciwko ustawie o przeciwdziałaniu alkoholizmowi (2022-2024)	16
Tabela 16. Przestępstwa/wykroczenia przeciwko ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii (2022-2024)	17
Tabela 17. Liczba zdarzeń związana z przemocą domową (2022-2024)	17
Tabela 18. Działania Straży Miejskiej (2022-2024)	18

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151) oraz zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkomanii, uzależnień behawioralnych i związanych z tą sferą życia problemów rodzinnych i społecznych.

Głównym celem programu jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych oraz innych środków psychoaktywnych, a także uzależnień behawioralnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Wolsztyn, podejmowanie działań zmierzających do zmiany struktury spożycia i wzorców używania napojów alkoholowych, prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych, a także wspieranie lokalnego systemu pomocy dla ofiar przemocy.

Program jest otwarty i ma charakter ramowy. W trakcie realizacji może ulegać modyfikacji i być wzbogacany o nowe treści w zależności od zaistniałych potrzeb. Opisane w nim cele i sposoby ich realizacji mają charakter długofalowy.

W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla Gminy Wolsztyn na lata 2026-2029 jest zasadne.

Przewodniczący Rady Miejskiej w Wolsztynie

Michał Maruszewski